

A magyar tengeri posta legkorábbi ismert levele

A Kiegyezés során nagyrészt önállóvá vált Magyarország fokozatosan teremtette meg az önálló működést a különböző gazdasági területeken. Fiume révén saját tengeri kikötővel rendelkezvén logikus volt az igény, hogy az osztrák Lloyd hajóstársaság szolgáltatásait legalább részben magyar vállalat vegye át. Végül 1890-ben alakult meg az Adria Tengerhajózási Társaság, mely 1893-ban postaszolgálati jogot kapott a Kereskedelmi minisztériumtól.

Érdekes módon azonban e jogot addig látszólag nem gyakorolta, amíg egyik kapitánya (a Társaságnak mintegy 30 tengerjáró hajója volt), a hobbifilatelistából később megélhetési filatelistává avanszált Peterdi István, akkor éppen az Andrassy gőzös kapitánya, meg nem kezdte ilyen irányú tevékenységét. Az itt látható, 1897 novemberéből származó levéllel (mely Peterdi saját kezű feljegyzése szerint az adott címzettnek a 2. sorszámú, tehát eredetileg biztosan nem a legelső) kezdődött meg a magyar tengeri posta története, melyet az első években Peterdi – filatéliai körökben meglehetősen kétesnek megítélt, ám rendkívül érdekes – tevékenysége jellemez, de aztán már hagyományosabb mederben is folytatódott. Peterdit magát – aki kétségkívül pénzkereseti céllal is gyártotta az érdekes bérmentesítésű és bélyegzésű leveleket – egy időre szárazföldi szolgálatra is rendelték büntetésül. A magyar tengerhajózás pedig, mely 1900 körül egy második vállalattal, a Magyar-Horvát (más néven Ungaro-Croatia) hajózási társasággal gyarapodott, az első Világháború során és után, Fiume elvesztésével, csendesen kimúlt.

Peterdi István dedikált önarcképe, melyet 1912-ben adott egy, a Rákóczi-hajón utazó házaspárnak – nem hiszem, hogy minden hajóskapitány osztogatott volna ilyeneket...

Bélyegekkel kiegészített levelezőlap Tarantóból, az Andrassy gőzös fedélzetéről (postára adva Reggio Calabriában), 1897. november 21-én, a sziléziai Goldbergbe. Mivel a levelezőlapon magyar bélyegek vannak, a tengeri posta szabályai szerint ezt magán a hajón adták postára, az ugyanis magyar felségterület volt. A későbbi tengeri-posta leveleken ezt egy „tengeren” bélyegzővel jelezték. A levelezőlap szövege így kezdődik: „Filatéliai üdvözlét No. 2. Máltáról jön majd a harmadik. Stb. Stb.” Szerintem ez jól mutatja Peterdi működését...